

Drásov

Kraj: Jihomoravský

Správní obvod: Tišnov

Nadmořská výška: 270 m n. m.

Počet obyvatel: 2 073

Adresa URL: www.drasov.cz

Okres: Brno-venkov

GPS souřadnice: 49.331834N, 16.477990E

První pís. zmínka: 1240 (784 let)

PSČ: 664 24

Památky a zajímavosti Drásov

Kostel Povýšení sv. Kříže - státem chráněná kulturní památka, je jednodílná stavba s hranolovou věží na západní straně z poloviny 13. století. K pozdně románskému jádru bylo před polovinou 14. století přistavěno kněžiště se sakristií a současně vymalováno. Až někdy v 15. století byla přistavěna věž. V kněžišti byly v roce 1932 objeveny gotické nástěnné malby s christologickými a mariánskými náměty z druhé poloviny 14. století, restaurované v roce 1981. Na věži je zavěšen zvon z roku 1512 (původní zvon byl z roku 1484). Současnou podobu kostel získal po stavebních i interiérových úpravách v 1. polovině 19. století. Generální rekonstrukce kostela byla provedena v roce 1955 a poslední oprava ukončena v roce 1983. V zařízení kostela je cenná sochařská výzdoba hlavního oltáře z kobce 18. století od Ondřeje Schweigla. Volně umístěné dřevorezby sv. Václava a sv. Cyrila a Metoděje z let 1940-1941 jsou dílem Heřmana Kotrby. Monstrance věžového typu, nalezená v roce 1830 při bourání kostnice u kostela, byla pro drásovský kostel přepracována v roce 1601 patrně z relikviáře z poloviny 15. století. Kolem kostela se uchovaly zbytky ohradní zdi původního hřbitova, dnes upraveného na park s mohutnými lípami. Dodnes se zde před vchodem nacházejí dva staré kamenné náhrobky s reliéfním latinským křížem bez nápisu a přímo u vstupu do kostela dva novější náhrobky místních kněží K. Dědka (z r. 1890) a F. Malíka (z r. 1957). Na kostelní zdi je umístěn dřevěný kříž jako památka na sv. misie v roce 1935 a 1945.

Boží muka z 18. století za obcí u silnice do Tišnova na válcovitém sloupu se čtvercovou základnou je z pískovce. Nese čtyři obrázky malované na plechu. Kamenný kříž před domem č. 69 věnovala r. 1889 Josefa Nepevná. Na přední straně podstavce je uveden letopočet 1892. Dva shodné kříže z r. 1900 jsou kamenné. Jeden stojí u školy, druhý za obcí u silnice do Všechovic. Mramorový kříž u silnice do Malhostovic u domu č. 273 dali postavit manželé Balákovi z obce Lubné v r. 1882. Kříž vyrobil v. Kozel z Nového Města. Litinový kříž na pískovcovém podstavci asi 1 km za vsí při asfaltové silničce k Železnému nese žádný text ani vnošení. Pamětní kříž u potoka Lubě při silnici do Tišnova pod lesem Klucaninou na počest osvobození obce s datem 9. 5. 1945 zhotovil z drásovského pískovce místní kameník Karel Císař, v základu jsou uloženy dobové předměty.

Hřbitov (vysvěcený v r. 1895) leží pod kopcem Stráž. Vysoký kamenný kříž uprostřed hřbitova nese letopočet 1893. V roce 1997 byla na hřbitově firmou Pargent Praha provedena exhumace německých vojáků z druhé světové války, zde pohřbených v pěti hrobech v blízkosti západní obvodové zdi. Byly nalezeny pozůstatky šesti vojáků s identifikačními známkami.

Mramorová pamětní deska padlým v 1. světové válce na budově školy byla věnována spoluobčany a odhalena dne 18. října 1928. Zhotovil ji kameník K. Císař. Pomníček - mramorová deska na nízkém podstavci - před vrátnicí továrny Siemens připomíná dva bývalé zaměstnance továrny (J. Blahoňovského a J. Hornocha), kteří byli umučeni nacisty. Věnovala ho v r. 1947 továrna. Na zadní vnější stěně budovy č.p. 1 (zdravotní středisko) je čtyřdílný obdélníkový plastický reliéf z betonu nazvaný Lásky-mateřství-rodíčovství-stáří, v prvním patře uvnitř budovy se nachází obdobná práce Rodina. Autorem těchto reliéfů je Pavel Matějčík z Brna, který dílo vytvořil v r. 1991.

Relikviářové ostensorium z Drásova Roku 1830 bylo při bourání staré kostnice u kostela Povýšení sv. Kříže nalezeno ostensorium zazděné ve skryši (zápis kaplana J. Fettera v knize kostelních účtů). Ukryto bylo pravděpodobně při válečném ohrožení Drásova Švédy za třicetileté války. Ostensorium je věžového typu, výška 43 cm, podle nápisu vyrytého zespodu na noze bylo přepracované roku 1601 pro drásovský kostel patrně z relikviáře pocházejícího z poloviny 15. století. Jádrem je tvořeno hranolovou schránkou s kruhovým otvorem lemovaným v čelní i zadní stěně vyřezávaným rámem, který zachycuje jedno nažloutlé bublinaté sklo a jedno sklo novodobé. Schránka je završena jehlancovou stříškou, kterou u paty člení lomená oblouky. Na stříšce jsou vyryty akarty, rozety, postava sv. Jana Evangelisty. Stříška vybíhá do kříže s litym korpusem Krista. Základna schránky spočívá na podpěrném čtyřbokém komolém jehlanu. Jeho široká přední i zadní plocha je zdobena rytými akantovými listy, ty jsou však na čelní straně téměř zakryty skleněnou napodobeninou kamene. Ostensorium zpestřuje celkem šest skleněných imitací průhledných drahých kamenů, stříšku doplňuje červená imitace vybroušená do tzv. smíšeného brusu, jehož spodek je tvarovaný jako stupňovec a svršek je muglováný. Je pozoruhodné, že napodobeniny kamenů jsou vybroušeny z čirého skla a barevného efektu bylo dosaženo podložním sklem barevnými foliemi či laky. Drásovské ostensorium je významným zástupcem moravského církevního klenotnictví, jeho dnešní podoba je dle mínění L. Teyschlové výsledkem několika pracovních etap. Stavba schránky napovídá, že jde o konzervativní typ ostensoria těžícího z tvarosloví relikviářů první poloviny 15. století, zejména z tvarového bohatství relikviářů dolnorakouských z doby kolem poloviny 15. století. Sloužila-li schránka jako relikviář, nebyla k tomuto účelu používána dlouho. Technickou úpravou a užitím dekorace bylo relikviářové ostensorium změněno na počátku sedmdesátých let 15. století v monstranci. V další pracovní etapě roku 1601 byla zásluhou faráře Kosa monstrance oživena barevnými imitacemi kamenů, zasazených do osazen ve středu tepaných růžic. Tyto velké, nápadné ozdoby byly rozmístěny nejen na plášti nohy, ale i na plochách vrchní části monstrance, bez ohledu na dřívější rytou dekoraci. Kosova úprava byla jen doplňkem, který nezměnil původní středověký ráz monstrance. Krucifix na vrcholku drásovského ostensoria je novodobým přídatkem. V nejnovějším zhodnocení drásovského ostensoria byla odmítnuta teorie o jeho opakovaném pozdějším přepracování. Předpokládá, že drásovský farář Kos svou dedikací oznamuje, že dílo opatřil a nikoliv dal přepracovat. Jde o typ relikviářového ostensoria, běžný od 1. poloviny 14. století, s analogickými předstupy jako je ostensorium sv. Eustacha (kolem 1350) z olomouckého dómu nebo monstrance od sv. Michala v Olomouci (1. třetina 15. století). Olomoucké analogie dovolují datovat drásovské ostensorium do čtvrtého až pátého decénia 15. století (Morava, Olomouc).

